

betænkningen af 1906 udtalte Socialdemokraterne sig for Afrustning i meget enkle Bemærkninger, uden at deres Forslag herom blev ret meget udpenslet, og noget lignende var i og for sig Tilfældet i Betænkningen fra Forsvarskommissionen af 1922, bortset fra, at det var noget mere udpenslet. Da denne Betænkning fremkom, levnede de to Partier ikke de Forslag, de hver for sig fremkom med, Ære for to Skilling. Det radikale Forslag blev meget haardt medtaget af den socialdemokratiske Presse og af dette Partis Talere, og samtidig blev det Forslag, der fremkom fra Socialdemokraterne, omtalt med lige saa lidt Respekt af det radikale Parti.

Det er jo ganske naturligt, at der efter den stærke Spænding, man havde levet i i Krigsperioden fra 1914 til 1918, fulgte en Afslappelse. Alle de Ulykker, der fulgte med den store Verdenskrig, medførte en Krigstræthed, en Krigsafsky, og der skete ved Fredsslutningen det, at den amerikanske Præsident Wilson fremkom med sit Forslag om Folkenes Forbund. Efter at Tanken herom er kastet ud, har mange Idealister i Indførelsen af denne Organisation villet se en Betyggelse mod fremtidige Krige, men det er jo en fuldstændig Misforstaaelse. I de Aktstykker, der er udgaaet fra Folkenes Forbund, omtales det, at Krige ogsaa vil finde Sted i Fremtiden. Der bliver ulovlige Krige, og der bliver lovlige Krige. Naar de lovlige Krige finder Sted, ja, saa maa de Folk, der fører disse lovlige Krige, have Lov til slaas i Fred, om man kan bruge dette Udtryk. Men er det ulovlige Krige, skal Forbundet jo sætte forskellige Tvangsmidler ind paa at bringe Lovbryderen til Orden igen. I Folkeforbundspagtens § 8 siges: Folkeforbundets Medlemmer anerkender, at Fredens Opretholdelse kræver en Indskrænkning af de nationale Rustninger til den laveste Grænse, som er forenelig med den nationale Sikkerhed og med Haandhævelsen ved fælles Virksomhed af de mellemfolkelige Forpligtelser. Der er altsaa ikke Tale om den Afrustning, som man ynder i saa høj Grad at tale om fra de to Partiers Side, der er gaaet i Brechen for det Forslag, vi behandler i Dag. I den Bestemmelse, jeg her læste op, siges jo, at der kræves en Indskrænkning, en Begrænsning, men man ønsker dog ikke

Grænsen sat lavere end til, at den er forenelig med den nationale Sikkerhed og med Haandhævelsen ved fælles Virksomhed af de mellemfolkelige Forpligtelser. Naar man læser dette, kan man ikke faa andet ud deraf end, at Folkenes Forbund gør Regning paa, at ethvert Land i alt Fald selv maa hjælpe til at værne sin nationale Sikkerhed. Haandhævelsen ved fælles Virksomhed af de mellemfolkelige Forpligtelser maa betyde, at enhver af Staterne skal medvirke til at opretholde de nationale Grænser, som nu een Gang er fastsat ved Versaillesfreden.

Der har jo nu været ført aarelange Forhandlinger i Folkenes Forbund, siden denne Institution blev stiftet, men man synes egentlig ikke at være kommet saa overordentlig meget videre; i store Træk synes der, navnlig med Hensyn til Nedrustning, at foregaa en March paa Stedet. Nu skal der være en Nedrustningskonference om et Aarstid, og man har jo Lov til at nære de største og bedste Forhaabninger om, hvad den vil bringe. Jeg antager, at de flestes Forventninger er ret smaa. Og medens Folkenes Forbund var tænkt som en Institution, der skulde rumme alle Folk, har det jo vist sig, at det Land, hvorfra Forbundstanken er udgaaet, nemlig Amerika, ikke har kunnet slutte sig dertil, hvortil kommer, at en anden af de allerstørste Stater, Rusland, heller ikke er med, og at et Par af de Lande, der var med, Spanien og Brasilien, er traadt ud. Til Gengæld er Tyskland i Aar kommet ind. Men det forekommer mig at være et skrøbeligt Apparat, der her er stillet paa Benene, saa skrøbeligt, at man ikke tør nære alt for overdrevne Forventninger om, hvad det kan yde af Garantier i Fremtiden.

Under den Valgkamp, der fandt Sted i 1924, var jo Afrustningsforslaget i Forbindelse med den store Formuekonfiskation Socialdemokraternes vigtigste Agitationsgrundlag, det, de gik til Valg paa. De sejrede ved Valget, og det blev det socialdemokratiske Parti, der kom til at danne Ministeriet. Disse to store Mærkesager har jo ikke haft det allerbedste Forløb siden den Gang. Om Formuekonfiskationen fik det socialdemokratiske Ministerium straks af deres Medløbere at vide, at den ikke kunde effektueres; den blev altsaa puttet i Skuffen igen. Hvad Afrustningsforslaget angaar, fremkom det, saa vidt jeg husker, endogsaa